

ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ว่าด้วยการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อให้การปฏิบัติการตามหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานในการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นไปโดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการตรวจสอบประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“พนักงานตรวจแรงงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“สถานประกอบกิจการ” หมายความว่า สำนักงานของนายจ้างและสถานที่ทำงานของลูกจ้าง

“การตรวจสอบสถานประกอบการ” หมายความว่า การที่พนักงานตรวจแรงงานเข้าไปในสถานประกอบการ เพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของผู้จ้างและสภาพการจ้าง สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด และทะเบียนลูกจ้าง เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

ข้อ ๔ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานและสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งปฏิบัติงาน ณ กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ในความรับผิดชอบ เพื่อให้คำแนะนำหรือมีคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๑๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวและตรวจติดตามผลในกรณีที่นายจ้างยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจแรงงานซึ่งเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนราชการอื่น นอกจากข้อ ๔ ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการในลักษณะเป็นการตรวจทั่วไป ตามคู่มือการตรวจสอบสถานประกอบการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อให้คำแนะนำแก่นายจ้างในการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยให้จัดทำแผนการตรวจในรอบหนึ่งเดือนประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ เป็นการล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนในการตรวจ

เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พนักงานตรวจแรงงานดังกล่าวประสานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ เพื่อแจ้งผลการดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในขั้นตอนต่อไปในกรณีที่นายจ้างยังปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อ ๖ ในกรณีที่มิมีคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ ว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้พนักงานตรวจแรงงานนั้นดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงโดยด่วน หากพบว่านายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้มีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

ถ้ามีคำร้องหรือความปรากฏแก่พนักงานตรวจแรงงานในสังกัดส่วนราชการอื่น ให้ประสานงานกับพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ พนักงานตรวจแรงงานนั้นจะร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมาย ให้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่งและให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นไว้ท้ายคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้นายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่อพนักงานตรวจแรงงานผู้ทำคำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

ให้พนักงานตรวจแรงงานผู้ทำคำสั่งพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์ทราบโดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

ถ้าพนักงานตรวจแรงงานนั้นไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ภายใน

กำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ตนได้รับรายงาน ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ข้อ ๘ ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ พบว่า นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ออกตามมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้พนักงานตรวจแรงงานแนะนำหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้นายจ้างปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ หรือจัดทำหรือแก้ไขเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานหรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงาน อาคาร สถานที่ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ถูกจ้างใช้จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ลูกจ้าง หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับอนุมัติจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ให้พนักงานตรวจแรงงานสั่งให้นายจ้างหยุดการใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวได้ตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ทั้งนี้

ให้นำข้อ ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่กรณีที่พนักงานตรวจแรงงานในสังกัดส่วนราชการอื่นที่พบการกระทำตามวรรคหนึ่งและวรรคสองโดยอนุโลม

ในกรณีที่พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองให้กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำสั่ง และให้แจ้งสิทธิอุทธรณ์คำสั่งนั้นไว้ท้ายคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้นายจ้างที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นให้เป็นที่สุด

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๔ ดำเนินคดีทางพนักงานสอบสวน โดยไม่ต้องมีคำแนะนำหรือคำสั่งให้นายจ้างปฏิบัติตามกฎหมายเสียก่อน เมื่อมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้แรงงานเด็กโดยมีการทารุณ หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือซึ่งมีการกระทำความผิดอาญาอื่นๆ รวมอยู่ด้วย

(๒) ความปลอดภัยในการทำงาน ถ้ามีลูกจ้างได้รับอันตรายบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ความตายโดยมิได้เกิดจากความประมาทของลูกจ้าง

(๓) การล่วงเกินทางเพศต่อลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงหรือเด็กตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

(๔) การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือถึงแก่ความตาย ซึ่งมีโทษตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง

การดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่นายจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๘ ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือภายในกำหนดอุทธรณ์ตามข้อ ๙ ถ้าระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่งสั้นกว่าระยะเวลาอุทธรณ์ การดำเนินคดีอาญาค่อนายจ้างนั้นให้เป็นอันระงับไป แต่ถ้านายจ้างไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาดังกล่าวให้พนักงานตรวจแรงงานใช้มาตรการบังคับตามคำสั่งโดยการดำเนินคดีอาญา ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาและการเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จงชัย เทียนธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม